

Главният експерт в Лесозащитна станция – София,
инж. Владимир ВЛАДИМИРОВ:

Безкомпромисен съм и към себе си, и към колегите при изпълнение на поставените задачи

Инж. Владимир Владимир

С директора на Лесозащитна станция – София, инж. Венцислав Георгиев и инж. Владимир Владимиров – главен експерт към Станцията, нашият екип тръгва със служебен автомобил към община Чавдар. Предстои съвместна проверка с експерт от РДГ – София, в насаждения от бял и черен бор – общинска собственост, стопанисвани от „Чавдарска гора“ ЕООД, по заявление, подадено до Лесозащитната станция от управителя инж. Цанко Гърбев, за съхнене на иглолистни култури.

По пътя инж. Владимиров разказва за себе си. Завършва Лесотехническият институт през 1986 г. с дипломна работа по лесозащита. По предложение на инж. Ромил Бобев – началник-отдел в Лесозащитна станция – София, започва работа в Станцията, когато директор е инж. Стоян Захов, като специалист, отговорник за района на РДГ – Берковица. Първоначално в изнесен офис в Берковица, а после в родния му град Враца, където регионалният директор инж. Петър Петров финансира оборудването на канцелария и лаборатория в сградата на бившия околийски главен горски инспектор в местността „Джуджан“. От 2017 г. се премества в София, където продължава работата си вече 37 години. Благодарение на доц. Георги Ганчев, доц. Стефан Мирчев, доц. Анелия Захаријева (първите му преподаватели в Института), на колеги от Станцията – инж. Стоян Захов, инж. Ромил Бобев, инж. Николай Тошков, инж. Илия Георгиев, инж. Стефан Балов, Нели Петрова, по-късно доц. д-р Янчо Найденов, инж. Николай Стоянов (директори), както и на много други от системата на горите по места трупа опит и се изгражда като професионалист.

Спомня си, че когато е започнал работа, не е знаел много за дейността на лесозащитните станции освен преподаването в Института. Спомен го връща в първите дни на професионалния му път – „битката“ с борова процесия в района на Горското стопанство – гр. Гоце Делчев, която, накратко казано, не завършва добре. „Оттогава – споделя инж. Владимиров, моите принципи са висока професионална отговорност и колегиална ети-

Инж. Владимир, инж. Цанко Гърбев и инж. Сашко Борисов в първия обследван обект (от дясно наляво)

ка, безкомпромисен съм към себе си и към колегите при изпълнение на поставените задачи.“

ОБСЛЕДВАНЕ В ОБЩИН-СКИТЕ ГОРИ НА „ЧАВДАР-СКА ГОРА“

Пристигаме в с. Чавдар. Посреща ни инж. Гърбев – управител на ОП „Чавдарска гора“ ЕООД. Тук е и инж. Сашко Борисов – главен горски инспектор в РДГ – София, който работи в изнесена структура на Дирекцията в Пирдоп. Прехвърляме се на високопроходима техника и тръгваме за обектите.

В първия обект се установява група от изсъхнали дървета на бял бор с оранжеви иглици. След проведеното лесопатологично обследване специалистите изразяват заключение, че наблюдаваме ново короядно петно в белоборови култури с повреди предимно от върхов корояд (*Ips acuminatus*). Инж. Цанко Гърбев си е свършил работата – подал е заявление за проверка, въвел е данните в електронната система на ИАГ, модул „Лесопатологично обследване“, ограничил е повредената площ на терена. Днес комисията съставя констативен протокол, основание за издаване на предписание от РДГ за извеждане на санитарна сеч. В другия обект ситуацията е идентична. В третия – наблюдават се повреди и по черния бор, причинени от шестзъб корояд (*Ips sexdentatus*).

Инж. Владимир Владимиров ни обяснява: „Проблемът с короядите продължава да е актуален. Бързото усвояване на повредената дървесина и изнасянето ѝ извън района на

добив – на секции и цели стъбла заедно с короядите, е най-ефективният начин на борба с тези вредители. Целта на санитарната сеч не е само усвояване на повредената дървесина, а чрез своевременното ѝ извеждане да се намали популационната плътност на вредителите и предотврати разпространението им в останалата гора. При провеждане на такива мероприятия трябва да предвидим и оценим реакцията, цялото поведение на гората и цялата биогеоценоза след нашата намеса. В момента короядите са предимно в ларвен и какавиден стадий. Това е първото поколение за годината, а в края на август ще има още едно, а понякога има и трето. Затова трябва да сме прецизни и способни на бързи и адекватни решения и действия.“

Инж. Владимир Владимиров провежда лесопатологично обследване

В ПП „ВИТОША“

Работният ден на инж. Владимиров, а и на нашия екип продължава на територията на Природния парк „Витоша“. Към нас се присъединява заместник-директорът на ЛЗС – София, инж. Пламен Иванов.

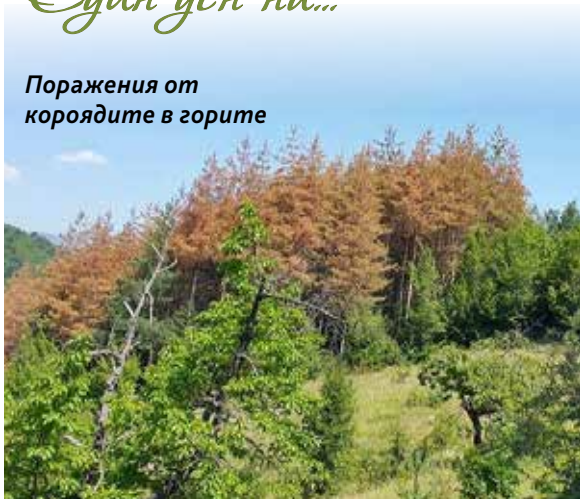
Паркът е защитена територия, а горите са със специално предназначение и специфичен режим на стопанисване. В него вече трета година ЛЗС – София, извършва съвместно със служителите на Парка мониторинг на корояда типограф (*Ips typographus*) – вредител по смърча. За целта са монтирани 10 феромонові уловки с мокър уловител, заложили по определена схема. Пет от тях са поставени в смърчови гори в зоната на хижа „Алеко“ и пет – в зоната на „Офелиите“. Наблюденията се водят от 1 май, през две седмици. Събраните проби се анализират по разработена от ЛЗС – София, методика. В края на годината предстои анализ и изготвяне на доклад, въз основа на който да се вземат управленски решения и прилагане на комплексни мероприятия за защита на гората. Данните досега показват, че най-силно засегнати са районите в долната (м. Златните мостове) и горната (хижа „Алеко“) граница на зоната на смърча, т.е. тези зони са най-уязвими.

Докато сме на Витоша, продължаваме да научаваме толкова много неща и нито едно от тях не е скучна материя, защото инж. Владимиров успява да ни „зарази“ със своята отдаденост към работата си.

„Короядите на Витоша не са от вчера, нито пък някой се е справил с тях, а от миналата зима има нови паднали, изкъртени и пречупени дървета, засегнати от кореновата (*Heterobasidion annosum*) и крайчената (*Fomitopsis pinicola*) гъба, увеличават се и петната на изсъхналите дървета от типографа. Продължаваме да следим процесите с колегите от Парка, от ДГС – София, и РДГ – София. Всички знаем значението на Витоша и за това отговорността ни е още по-голяма“ – обяснява ни инж. Владимиров.

ЗДРАВЕТО НА ГОРИТЕ В ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

Не пропуснахме да попитаме инж. Владимир Владимиров и какви са лесозащитните проблеми на горите на Югозапада. „За района на Югозападна България – уточнява

той – проблемите основно са от два вредителя по боровите насаждения и култури – борова процесия и ръждива борова листна оса. През 2020 и 2022 г. цялото поречие на Струма бе нападнато от ръждива борова листна оса в много силна степен. Тази година третирахме малка площ в ДГС – Катунци. За решаване на проблема инж. Владимир из-ползва познатите принципи на популационната динамика и връзката с температурата на околната среда. Наблюденията му в последните 6 години, които той обобщава с термина „биоклиматология“, се базира на сумата от ефективните температури, определени от долния и горния праг на развитие на осата във фаза яйце и ларвни възрасти в различни точки от масивите, като по този начин се определят оптималните срокове за провеждане на борба.

Чрез биоклиматографията пък се оптимизират последователността и сроковете за борба в големи райони, както е станало през 2022 г. за териториите на Горските стопанства – от гр. Сандански, Струмяни, Кресна, Симитли, Благоевград до Рилски манастир и Радомир.

Тази есен предстои и въздушното пръскане срещу боровата процесия на територията на ЮЗДП – Благоевград. Инж. Владимир смята, че биоклиматологичният подход може да доведе до

Феромонова уловка на Витоша

по-добри резултати при борбата с вредителя. След обсъждане на резултатите в научните среди подходът ще може да се използва за съставянето на многогодишни

моделни за предвиждане на появата на насекомни вредители в горите, аналогично на селското стопанство.

НАСИТЕН ДЕЛНИК

Делникът на инж. Владимир е толкова пълен, че се чудим как успява с пътуването и наблюденията на обекти в района на Станцията. Придобитият си дългогодишен опит инж. Владимир използва, за да обучи новопостъпилите в ЛЗС – София. За последните две години седем специалисти от Станцията се пенсионират или се преместват на друга работа. Сега екипът е напълно нов. Задължението на инж. Владимир е да обучи и въведе новите колеги в работата, да им предаде своя опит, защото той знае, че за изграждането на добрия инженер по горско стопанство, на специалист по лесозащита му трябва поне няколко години обучение и практика.

Натрупаният опит и знания инж. Владимир предава на колегите си от държавните и общинските

горски служби, лицензирани лесовъди на частна практика чрез ежегодния инструктаж по лесозащита и при теренните проверки, а често и на обикновени граждани. Инструктажите по лесозащита в Регионалните дирекции по горите в Благоевград, Кюстендил и София вече приключиха, а предстои такива да се проведат в Берковица, Ловеч и Велико Търново.

Според инж. Владимир пред него и колегите му от Станцията, пред лесовъдите и обществеността стоят редица проблеми, свързани с поддържането на добро здравословно състояние на горите на територията на шестте регионални дирекции по горите, обслужвани от ЛЗС – София. „В развитието на гората съществува цикличност, периодичност и в зависимост от състоянието ѝ дадени процеси в нея се увеличават или

намалават, затова трябва да ги следим постоянно“ – казва инж. Владимир. Задачата ни като служба е да изпълняваме дейности, свързани с опазването на горите от болести и вредители. Ние сме звено, което е връзката между науката и практиката. По-велика сила от природата няма, но когато някои явления нарушат баланса ѝ, тя има нужда от помощ, за да продължи да изпълнява функциите си и ние трябва да сме подготвени.“

В края на работния ден екипът ни, признаваме, е леко уморен, но благодарен за видяното и чуто, а и остава със силни впечатления от специалиста в лесозащитата, който ни разведе из дебрите на специфичната си професия, която работи с такава всеотдайност и най-вече – с удоволствие. „Благодарение на колегите ми, които са били мои учители, на техния опит, а и на моя – споделя инж. Владимир Владимир – продължавам да изпитвам удоволствие от работата си. Надявам се, че и при новите колеги ще има приемственост, отговорност и любов към работата. А вярата ми е, че новите технологии могат да навлязат в системата на горите и да помогнат за подобряване на тяхното състояние.“

Женя СТОИЛОВА

**Снимки: Станислава КРУМОВА
и инж. Владимир
ВЛАДИМИРОВ**